

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/31/2018
Identifikačné číslo spisu: 5713201841
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:5713201841.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Spoločenstvo vlastníkov bytov E2 Mlynská, so sídlom Mlynská, Stropkov 091 01, IČO: 42 027 152, právne zastúpeného: JUDr. Ivom Babjakom, advokátom so sídlom Slovenských hrdinov 200/33, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Jaroslav Želienka - TERA - STAV, s miestom podnikania Rázusová 4215/9, 036 01 Martin, IČO: 40 993 558, právne zastúpenému: JUDr. Romanom Hriadelom, advokátom, so sídlom Národná 806/16, 010 01 Žilina, v konaní o zaplatenie 19.205,59 Eur a v konaní o odstránenie väd diela, vedenom na Okresnom súde Martin, pod sp. zn. 17Cb/87/2013, v konaní o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. júna 2017, č. k. 13Cob/293/2016-497, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a.

II. Žalobca m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin, ako súd prvej inštancie, rozsudkom z 01. apríla 2016, č. k. 17Cb/87/2013-394 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 19.205,59 Eur, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Samostatným výrokom uložil žalovanému povinnosť do 60 dní od právoplatnosti rozsudku bezplatne odstrániť vady diela v bytovom dome č. XXX., na V. ulici v B., a to odstrániť koróziu na balkónových zábradliach vo všetkých bytoch v počte 72 kusov, odstrániť koróziu balkónových podest v počte 70 kusov, okrem bytu č. X na prvom poschodí, vykonať vyspádovanie balkónov v byte č. XX, XX, XX, XX, XX tak, aby voda z nich odtekala do vonkajšieho prostredia. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania spočívajúce v zaplatenom súdnom poplatku za žalobu v sume 1.251,50 Eur, v zloženej zálohe na znalečné v sume 300,- Eur a v trovách právneho zastúpenia v sume 7.370,27 Eur, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku, na účet právneho zástupcu žalobcu. O trovách štátu rozhodol tak, že žalovaný je povinný nahradiť trovy štátu v sume 399,97 Eur, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Žalobca podal na súd prvej inštancie tri žaloby, sp .zn. 17Cb/87/2013, 17Cb/124/2013 a 17Cb/144/2013 s tým, že prvou žalobou sa domáhal zaplatenia sumy 8.125,44 €, čo predstavovalo dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 0,05 % denne z ceny diela za obdobie od 27.10.2012 do 31.12.2012, ďalšou žalobou sa domáhal rovnakej zmluvnej pokuty, avšak za obdobie od 1.1.2013 do 31.3.2013 a treťou žalobou sa domáhal odstránenia väd diela. Žaloby skutkovo odôvodnil tým, že so žalovaným uzatvoril Zmluvu o dielo č. 9/2009, zo dňa 7.9.2009, predmetom, ktorej bola obnova a zateplenie strešného plášt'a u bytového domu v Stropkove E2 a Dodatkom č. 1 k tejto Zmluve zo dňa 22.3.2010 bol predmet diela rozšírený o rekonštrukciu 72 ks balkónov. V 60-mesačnej záručnej dobe sa začali na diele prejavovať vady, pričom žalovaný na vytýkanie závad nereagoval. Žalobca dňa 3.10.2012 uplatnil reklamáciu väd, podľa článku IX., bod 9. Zmluvy. Táto reklamácia bola žalovanému doručená dňa 5.10.2012. Od 6.10.2012 začala plynúť žalovanému 21-dňová lehota na odstránenie väd a skončila 26.10.2012 bez toho, aby žalovaný vady odstránil. Preto žalobca vyúčtoval žalovanému zmluvnú pokutu v zmysle písomného dojednania v Zmluve o dielo a žalovaný zmluvnú pokutu nezaplatil. Súčasne sa žalobca domáhal odstránenia väd diela. Všetky tri konania súd spojil na spoločné konanie, ktoré sa viedlo pod sp. zn. 17Cb/87/2013.

3. Prvoinštančný súd vykonaným dokazovaním, a to uplatnenými reklamáciami, záznamom zo stretnutia žalobcu a žalovaného, a tiež predovšetkým zo znaleckého posudku, zistil, že dielo vykazovalo rozsiahle vady. Zo znaleckého posudku, vypracovaného znalcom z odboru stavebníctvo Ing. Ivanom Čiernym, vyplynulo, že dielo nebolo vykonané v súlade so Zmluvou o dielo č. 9/2009 a Dodatkom č. 1 k tejto Zmluve. Znalec konštatoval, že dielo má vady tak, ako ich špecifikoval žalobca. Znalec špecifikoval, že na všetkých konštrukciách zábradlí balkónov je hrdza. Hrdza sa nachádza aj na oplechovaní odkvapov balkónov, vo všetkých prípadoch sa na balkónoch drží voda na ploche balkóna a ani v jednom prípade neodteká z balkóna, na mieste bol zistený nulový spád, v niektorých prípadoch až spád opačný. Vzhľadom k tomu, že dielo malo vady, objednávateľ si uplatnil nároky z väd, pričom zvolil požiadavku na odstránenie väd diela.

4. Podľa súdu prvej inštancie bolo nepochybné, že vady diela neboli odstránené v 21 dňovej lehote odo dňa uplatnenia reklamácie a neboli odstránené ani dodatočne. Žalobcovi tak vzniklo právo na zmluvnú pokutu, ktorá bola dohodnutá v písomnej forme tak, ako vyžaduje zákonná úprava. Žalobca požadoval zmluvnú pokutu od 27.10.2012 v dohodnutej výške 0,05 % denne, teda od tohto obdobia a v tejto výške nebol dôvod žalobcovi zmluvnú pokutu nepriznať. Celková cena diela bola v zmluve o dielo dohodnutá v sume 173.199,- Eur, Dodatkom č. 1 bola zvýšená o sumu 61.366,91 Eur bez DPH, pričom prislúchajúca DPH k tejto sume predstavovala sumu 12.273,40 Eur a celková cena diela za práce dohodnuté podľa zmluvy a Dodatku č. 1 k zmluve predstavovala sumu 246.839,31 Eur. Z tejto sumy zmluvná pokuta, a to od 27.10.2012 do 31.3.2013 predstavovala sumu 19 205,59 Eur. Súd nemal dôvod takto vyčíslenú zmluvnú pokutu žalobcovi nepriznať, pretože nárok považoval za preukázaný. Žalovaný výšku zmluvnej pokuty nenamietal, preto nebol dôvod na využitie moderačného práva súdom.

5. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, na odvolanie žalovaného, napadnutým rozsudkom zo dňa 28. júna 2017, č. k. 13Cob/293/2016-497, rozsudok súdu prvej inštancie z 01. apríla 2016, č. k. 17Cb/87/2013-394 potvrdil. Žalobcovi priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania.

6. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia ako aj obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie na základe dostatočne vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec i správne právne posúdil, s ktorého odôvodnením sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil v zmysle ust. § 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“). K námietke žalovaného o odňatí možnosti konať pred súdom, odvolací súd uviedol, že k odňatiu možnosti žalovanému konať pred súdom prvej inštancie ako sporovej strane, vykonaním nariadeného pojednávania dňa 01.04.2016 nedošlo, pretože žalovaný mal riadne a včas doručený termín nariadeného pojednávania, svojim rozhodnutím sa rozhodol tento pojednávania sa nezúčastniť. Odvolací súd síce zvýraznil skutočnosť, že meškanie bolo spôsobené zo strany prvoinštančného súdu, avšak pokiaľ žalovaný bez ďalšieho opustil budovu súdu, tak v danom prípade pre konanie súdu prvej inštancie neexistoval dôležitý dôvod na odročenie pojednávania. Súd tak mal splnené podmienky k prejednaniu veci v neprítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu. Ak vec v ich neprítomnosti prejednal a vo veci rozhodol, tak jeho

postupom nedošlo k odňatiu možnosti žalovanému konať pred súdom.

7. Po oboznámení so zmluvou a dodatkom odvolací súd súhlasil s vyhodnotením týchto listín prvoinštančným súdom ako jedinej zmluvy, keď správne tento súd vychádzal z textu listín v celom obsahovom znení. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôraznil, že zmluvná voľnosť účastníkov zmluvného vzťahu sa prejavuje aj v ich možnosti zmeniť záväzok vyplývajúci zo zmluvy o dielo. Zmluvné strany sa tak dohodli nielen na rozšírení predmetu zmluvy o dielo, ale i na konkrétnom zvýšení ceny diela, čoho dôkazom je predovšetkým listina označená ako dodatok č. 1, doložené zisťovacie protokoly, žalovaným vystavené faktúry, viažuce sa k tomuto dodatku, súčasťou ktorých bol súpis vykonaných prác, obsahujúci popis jednotlivých vykonávaných prác, ich rozsah a cenu. Z uvedeného preto námietka nesprávneho právneho posúdenia dodatku č. 1 bola zhodnotená odvolacím súdom ako nedôvodná.

8. Odvolací súd sa stotožnil aj s uložením zmluvnej pokuty, ktorú žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie nenavrhol moderovať. Už z ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vyplýva, že pri skúmaní platnosti dojednania zmluvnej pokuty z hľadiska dobrých mravov je nutné zväziť funkciu zmluvnej pokuty, jej preventívnu, uhradovaciu a sankčnú. Uložená zmluvná pokuta tieto podmienky spĺňa. Odvolací súd rovnako neuznal námietky o žalobcu o nevykonateľnosti prvoinštančného rozsudku pri odstránení väd diela, pretože súd prvej inštancie v predmetnom výroku jasne určil povinnosť, ktorú má žalovaný splniť, a to bezplatné odstránenie väd na určenom mieste plnenia, s ich konkrétnym popisom a čo do druhu a množstva, pričom už samotná realizácia tejto povinnosti je na žalovanom.

9. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktoré odôvodnil poukazom na ust. § 420 písm. f/, §421 ods. 1 písm. a/, b/ C. s. p. a žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako i rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súčasne navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutých rozhodnutí. Podľa dovolateľa súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. A to tým, že mu bola odňatá možnosť konať pred Okresným súdom v Martine dňa 01.04.2016, kedy bol vytýčený termín pojednávania o 10.00 hod. Žalovaný so svojim právnym zástupcom čakali na vyvolanie predmetnej veci, ktoré sa neuskutočnilo ani po 45 minútach. Určená pojednávacia miestnosť bola zamknutá, nesvietilo sa v nej a nikto nebol prítomný. Účastníci konania stáli pred pojednávacou miestnosťou do 10.45 hod. a nie ako konštatoval okresný súd, že pojednávať sa začalo o 10.42 hod.. O 10.45 hod. žalovaný s právnym zástupcom, ako aj s právnym zástupcom žalobcu spolu odchádzali k východu súdu. Pri východe sa ešte právny zástupca žalovaného pýtal a zisťoval od justičnej stráže, či majú vedomosť, či predsedníčka senátu Mgr. Katarína Janotová sa nachádza v budove súdu. Títo uviedli, že o tom nemajú žiadnu vedomosť. Na základe oznámenia justičnej stráže právny zástupca žalovaného oznámil právnenému zástupcovi žalobcu, ktorý bol tiež pri východe okresného súdu, že odchádza spolu so žalovaným, na čo právny zástupca žalobcu prikývol na znak súhlasu s tým, že aj on odchádza. Dovolateľ zdôraznil, že pred určenou hodinou pojednávania, teda 10.00 hod. nebolo žiadne pojednávanie. Podobnú situáciu dovolateľ uviedol aj v prípade sporu sp. zn. 17Cb/154/2013 na Okresnom súde Martin v senáte Mgr. Kataríny Janotovej, kde taktiež je žalovaný Jaroslav Zelenka - TERA - STAV. V deň 16.04.2015 o 9.00 hod. bolo vytýčené pojednávanie. Právny zástupca aj so žalovaným sa dostavili na súd. Taktiež čakali cca 45 minút, následne im bolo oznámené, že na základe žiadosti žalobcu je zrušené pojednávanie.

10. Podľa žalovaného prvoinštančný súd bez akýchkoľvek zisťovaní začal pojednávať vo veci, bez účasti žalovaného a jeho právneho zástupcu a v konečnom dôsledku im neumožnil podrobne sa vyjadriť k celému dokazovaniu, prípadne navrhnúť ďalšie dôkazy, výpovede svedkov a poukázať na písomné dôkazy, ktoré sa nachádzajú v spise. Týmto konaním bola odňatá možnosť žalovanému konať pred súdom. Odvolací súd už nemohol na tieto dôkazy prihliadať, nakoľko dokazovanie bolo skončené. Poukázal pritom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, R 64/2002.

11. Žalovaný v dovolaní zopakoval svoje právne tvrdenia a skutkový stav opísaný vo svojom odvolaní a vyjadreniach. Podľa neho z obsahu Dodatku č. 1 jednoznačne vyplýva, že išlo o novú zmluvu o dielo. Nakoľko zmluvná pokuta musí byť dojednaná písomne a v novej zmluve písomné dojednanie zmluvnej pokuty sa nenachádzalo z tohto dôvodu, si žalobca nemohol uplatňovať zmluvnú pokutu, ktorá bola

dojednaná v Zmluve o dielo č. 9/2009. Dovolateľ tvrdil, že nenesie zodpovednosť za koróziu zábradlí na balkónoch, pretože nemal podľa zmluvy povinnosť ich natrieť a náter si ani neúčtoval. Podľa dovolateľa je odôvodnenie dovolacieho súdu v bode opravy balkónov nevykonateľné, nakoľko nebol určený čas, otázka prístupu k balkónom, vykonania a prebratia prác.

12. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý ho navrhol odmietnuť. Podľa neho súd prvej inštancie nepochybil, k meškaniu pojednávania síce došlo, ale je to bežná prax, v iných právnych veciach čakal na pojednávanie oveľa dlhšie a bolo sa potrebné informovať prečo sa nepojednáva. Podľa žalobcu išlo žalovanému o robenie prietáhov v konaní, na pojednávaniach od začiatku sporu mal dostatok času, rovnako sa mal možnosť písomne vyjadriť k znaleckému posudku, čo v lehote neurobil.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. c/, f/ C. s. p.

14. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

15. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

16. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

18. Dovolanie v Civilnom sporovom poriadku prešlo zásadnou koncepčnou zmenou. Je koncipované, ako mimoriadny opravný prostriedok sporovej strany. Na základe teoretických úvah, doterajších skúseností súdnej praxe a na základe rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva sa určili dve základné úlohy, ktoré má dovolanie plniť: a/ Náprava najzávažnejších procesných pochybení, t. j. zmätočných rozhodnutí. Zákon nerezignuje na požiadavku individuálnej spravodlivosti, dovolanie však pripúšťa len v prípade závažných procesných pochybení. b/ Riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry. Dlhodobou je riešenie otázok zásadného právneho významu a zjednocovanie judikatúry vnímané ako podstatný prvok naplňovania princípu právnej istoty. Naplnením tejto úlohy plní dovolanie aj celospoločenskú úlohu (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. C. H. Beck: Praha, 2016, s. 1346).

19. Dovolací súd je v prípade dovolaní podaných za účinnosti Civilného sporového poriadku povinný pracovať s takým dovolaním, aké podala strana a nie je možné vyzývať dovolateľa na odstránenie väd dovolania. V porovnaní s pôvodnou právnou úpravou (§ 242 ods. 1 druhá veta O. s. p.), súčasná právna úprava už neumožňuje súdu prihliadať na vady zmätočnosti ex offo. Tento postup súvisí s dôsledným zachovávaním dispozičného princípu a princípu právnej istoty, ako aj procesnej zodpovednosti strán za ochranu svojich práv. Odstraňovanie nedostatkov rozhodnutia a konania jemu predchádzajúceho prostredníctvom opravných prostriedkov je v dispozícii strán konania (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. C. H. Beck: Praha, 2016, s. 1420).

20. Dovolací súd poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu z 26. apríla 2007, sp. zn. 3Cdo/61/2006 (publikovaný v ZSP 3/2007 pod č. 36), podľa ktorého k uplatneniu dovolacieho dôvodu nepostačuje, ak dovolateľ dovolací dôvod označí len ustanovením zákona alebo jeho zákonnou skutkovou podstatou. Z dovolania je zrejmé, z akých dôvodov dovolateľ rozhodnutie odvolacieho súdu napáda len vtedy, ak konkretizuje okolnosti, z ktorých vyvodzuje, že ten-ktorý dovolací dôvod je daný. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C. s. p. alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p. a § 432 ods. 1 C. s. p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

21. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodil popri sebe z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. a (súčasne) aj z ustanovenia § 421 ods. 1. písm. a/,b/c/ C. s. p. V súvislosti s kumuláciou dovolacích dôvodov podľa ustanovenia § 420 C. s. p. a podľa ustanovenia § 421 C. s. p., v spore konajúci senát najvyššieho súdu poukazuje na uznesenie Veľkého senátu Najvyššieho súdu zo dňa 21.03.2018, sp. zn. 1VCdo/1/2018, podľa ktorého uznesenia kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 C. s. p. a § 421 C. s. p., je prípustná.

22. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 C. s. p., pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

23. Podľa názoru žalovaného je jeho mimoriadny opravný prostriedok prípustný podľa § 420 písm. f/ C. s. p., v zmysle ktorého ustanovenia je dovolanie prípustné, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

24. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

25. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariača možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R129/1999). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

26. Z obsahu dovolania je zrejmé, že za vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p., považuje dovolateľ postup súdu prvej inštancie, ktorý pojednával a uzavrel dokazovanie bez jeho prítomnosti, kedy súd v stanovenom termíne pojednával, ale v časovom posune, oproti určenej hodine. Týmto mu zabránil sa vyjadriť ústne k znaleckému posudku a navrhnuť vypočúť ďalšieho svedka. Tým, že súd prvej inštancie začal pojednávať podľa dovolateľa v časovom posune 45 minút neskôr, malo dôjsť k nesprávnemu procesnému postupu, ktorým bolo žalovanému ako strane sporu, znemožnené realizovať svoje práva zúčastniť sa nariadeného pojednávania a predniesť svoj návrh. Podľa dovolateľa ide o podstatnú vadu, v dôsledku ktorej nemal žiadnu možnosť sa vyjadriť k dokazovaniu .

27. Zo spisu vyplýva, že súd prvej inštancie nariadil termín pojednávania na deň 01.04.2016 o 10.00 hodine písomným upovedomením o odročení pojednávania z 04.02.2016, ktoré podľa doručenky prevzal právny zástupca žalovaného dňa 09.02.2016. V predmetnom upovedomení súd prvej inštancie sporovým stranám riadne oznámil miesto, čas a termín konania pojednávania. V spise sa nachádza (č.l. 374) úradný záznam, v ktorom zákonná sudkyňa konštatuje, že došlo k posunu začatia pojednávania o 33 minút neskôr, s tým, že žalovaný s právnym zástupcom odmietli čakať a odišli zo súdu. Zo spisu ďalej vyplýva, že v spore bol vytýčený prvý termín pojednávania na deň 8.8.2013 (č.l. 29 spisu), ktorý bol doručený žalovanému dňa 13.06.2013, podľa doručenky na č.l. 30 spisu. Právny zástupca žalovaného podaním zo dňa 26.06.2013 (č.l. 33 - 34 spisu) ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní a súčasne požiadal o odročenie termínu pojednávania z dôvodu, že v tomto čase má dlhodobu plánovanú dovolenku a žalovaný trvá na osobnej účasti právneho zástupcu. Zároveň požiadal, aby súd prvej inštancie nevytyčoval termíny pojednávania v špecifikovaných dňoch, súd tejto požiadavke vyhovel (č.l. 38 spisu). Druhý termín pojednávania bol vytýčený na deň 03.10.2013 (č.l. 45 spisu), pričom podľa obsahu Zápisnice o pojednávaní zo dňa 03.10.2013 (č.l. 49 - 52 spisu) predmetné pojednávanie vo veci bolo vykonané za prítomnosti žalovaného a jeho právneho zástupcu. Pojednávanie bolo odročené na deň 05.12.2013 s tým, že prítomní účastníci zobrali termín pojednávania na vedomie. Podľa č.l. 91 spisu právny zástupca žalovaného podaním zo dňa 29.11.2013 ospravedlnil svoju neúčast' na nariadenom pojednávaní na deň 05.12.2013 a požiadal o odročenie termínu pojednávania z dôvodu práceneschopnosti žalovaného. Súčasne požiadal prvoinštančný súd o nevytyčovanie termínov pojednávania v určených dňoch. Na základe tejto žiadosti právneho zástupcu žalovaného súd (č.l. 95 spisu) pojednávanie odročil na neurčito. Vo veci bol nariadený štvrtý termín pojednávania na deň 21.3.2014 (č.l. 99 spisu), ktorý termín bol zrušený z dôvodu ospravedlnenia svedkyne, ktorej výsluch bol vo veci nariadený, a to podľa upovedomenia o odročení na č.l. 104 spisu. Súd prvej inštancie v spore vytýčil piaty termín pojednávania na deň 19.6.2014, ktoré sa uskutočnilo za prítomnosti právneho zástupcu žalovaného, žalovaný sa nedostavil. Pojednávanie pokračovalo 19.09.2014, za účasti žalovaného i jeho právneho zástupcu. Pojednávanie bolo odročené na neurčito za účelom vykonania znaleckého dokazovania. Súd zaslal vyhotovený Znalecký posudok č. 67/2015, právneho zástupcovi žalovaného dňa 20.07.2015 (č.l. 323), s tým, aby sa k nemu v lehote 10 dní písomne vyjadril. Právny zástupca žalovaného v podaní zo dňa 24.07.2015 (č.l. 336 spisu) požiadal o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k znaleckému posudku do 20.08.2015, svoje právo ani po tejto lehote žalovaný nevyužil. Ďalší termín pojednávania okresným súdom vytýčený na 04.02.2016, o 9.00 hod. bol vzhľadom na žiadosť právneho zástupcu žalovaného, z dôvodu zlého zdravotného stavu jeho klienta zrušený a odročený na 24.03.2016 o 08.30 hod. Tento termín bol zrušený na základe žiadosti právneho zástupcu žalobcu s tým, že ďalší termín pojednávania bol vytýčený na 01.04.2016, o 10.00 hodine.

28. Dovolací súd zistil, že žalovaný mal dostatok času, priestoru a možností uplatniť svoje práva pred súdom, možnosť vyjadriť sa k znaleckému posudku nevyužil aj napriek žiadosti o predĺženie lehoty na vyjadrenie, rovnako v predmetný deň pojednávania 01.04.2016, o 10.00 hodine mal riadne vykázané doručenie a sám nepopiera, že o termíne, čase a mieste vedel. Súd prvej inštancie riadne v súlade s ustanoveniami vtedy platného Občianskeho súdneho poriadku nariadil pojednávanie a upovedomil zákonným spôsobom strany sporu o termíne, mieste a čase pojednávania. Z uvedeného je zrejmé, že v danom prípade ide o procesný postup, ktorý nie je totožný s procesným postupom uvedeným v rozsudku NS SR zo 17. decembra 2001, sp. zn. 3Cdo/132/2001, uverejnený v Zb. rozhodnutí pod č. 64/2002, na ktorý dovolateľ poukazuje. Dovolací súd sa preto stotožnil so záverom odvolacieho súdu, že

bolo slobodnou voľou žalovaného a jeho právneho zástupcu rozhodnúť sa čakať na začatie pojednávania aj s prihliadnutím na to, že na pojednávacej miestnosti nebol žiaden oznam o zrušení, alebo odročení pojednávania, ani oznam o zmene miesta a času pojednávania. Taktiež bolo v aktívnej dispozícii žalovaného zistiť v súdnej kancelárii okolnosti vedúce k meškaniu začiatku pojednávania a na základe zisteného sa rozhodnúť, či zotrvať, alebo sa nariadeného pojednávania nezúčastní. Justičná stráž nemá kompetenciu informovať sporové strany o prípadnom meškani začiatku pojednávania. Žalovaný mal dostatočne vytvorený časový priestor od vytýčenia prvého pojednávania až do vyhlásenia prvoinštančného rozsudku, aby si riadne a včas uplatnil svoje práva na plnenie si svojej dôkaznej povinnosti, realizáciu svojich práv a oprávnených záujmov v predmetnom súdnom konaní. Výkon týchto práv žalovaného, ako strany sporu, nie je možné zužujúco viazať len na jeden nariadený termín pojednávania pred súdom, konkrétne 01.04.2016, ktorého sa na základe vlastného rozhodnutia a svojej prejavenej vôle žalovaný nezúčastnil, hoci pre meškание sudkyne. Zo súdnej praxe je bežné, že na súdoch dochádza denne k časovým posunom termínov pojednávania, meškaniu, ak by dovolací súd logicky umožnil takýto výklad v praxi, potom by každé omeškanie nariadeného začiatku pojednávania predstavovalo odopretie práva na prístup k súdu a súdne spory by sa stali neskončiteľnými pre prietahy v konaní. V období od 13.06.2013 do 01.04.2016 mal žalovaný dostatočný časový priestor, aby produkoval dôkazy, resp. uskutočňoval svoju obranu, označoval dôkazy a vznášal všetky námietky k žalobou uplatnenej pohľadávke.

29. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že procesným postupom súdu prvej inštancie, ako i odvolacieho súdu, ktoré nepovažovali dôvody uvádzané žalovaným za dostatočné na preukázanie porušenia práva na spravodlivý proces. Žalovaný bol na pojednávanie nariadené na deň 01.04.2016 pred súdom prvej inštancie, riadne predvolaný a k posudku súdneho znalca sa mal možnosť vyjadriť, rovnako mohol využívať svoje práva navrhopovať vypočutie svedkov počas pojednávania ako i v písomných návrhoch.

30. Dovolateľ ďalej namieta, že súdy nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnili napadnuté rozhodnutia v časti týkajúcej sa nápravy väd diela a to konkrétne odstránenia korózie a zatekania a tieto sú v praxi nevykonateľné pre neurčenie času a prístupu k balkónom a následného odovzdania prác.

31. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (napr. II. ÚS 383/06).

32. Základné právo na súdnu ochranu zohráva v demokratickej spoločnosti natolko závažnú úlohu, že pri rozhodovaní o podmienkach jeho uplatnenia neprichádza zo strany súdov do úvahy zužujúci výklad a ani také interpretačné postupy pri výklade procesných predpisov, ktorých následkom by mohlo byť jeho neodôvodnené, prípadne svojvoľné obmedzenie alebo odňatie. Konanie a rozhodovanie všeobecných súdov sa uskutočňuje v predpísanom ústavnom a zákonnom rámci, rešpektovanie ktorého vylučuje svojvoľu v ich postupe, pričom vylúčenie svojvôle sa zabezpečuje viacerými prostriedkami vrátane ich povinnosti svoje rozhodnutia odôvodniť. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje stranám sporu posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa riadil pri svojom rozhodovaní o spore. Odôvodnenie rozhodnutí súdov tvorí v tomto smere súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

33. V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé (§ 220 ods. 2 C. s. p.).

34. Dovolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu (ako aj súdu prvej inštancie) zistil, že rozsudok odvolacieho súdu spĺňa kritéria pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 202 ods. 2 C. s. p., tak z formálneho, ako aj obsahového hľadiska, a preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Súdy prvej inštancie i odvolací v odôvodnení rozsudku uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery pritom dostatočne ozrejmil. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Z rozsudkov prvoinštančného ako i odvolacieho súdu vyplýva, že predmetom sporu je uplatnenie nárokov zo zmluvy o dielo a vyplývajúce z uplatnených, zistených väd diela a ich odstráneniu nič nebráni, vyspádovať balkóny a odstrániť koróziu na balkónovom zábradlí. Je logické, že tieto sa musia uskutočniť po vzájomnej dohode oboch strán, v čo najkratšej lehote bez zbytočného odkladu, ktorý vyplýva z Obchodného zákonníka (ust. § 560 a nasl.).

35. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ nedôvodne namietal existenciu vady uvedenej v § 420 písm. f/ C. s. p.

36. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania okrem ust. § 420 písm. f/ C. s. p. a aj z ustanovenia § 421 ods. 1. písm. a/, b/, c/ C. s. p.

37. K dovolacím dôvodom podľa ust. § 421 ods. 1 C. s. p., dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania sa v novej právnej úprave v porovnaní s úpravou účinnou do 30. júna 2016 zásadným spôsobom zmenila. Právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 nanovo a v porovnaní s predchádzajúcou úpravou odlišne (prísnejšie) formuluje náležitosti dovolania. Zmyslom tejto právnej úpravy je vytvoriť v civilnom sporovom konaní procesný filter na zjavne neopodstatnené, neprípustné, protirečivé alebo rozporuplné dovolania a zabezpečiť, aby podané dovolanie malo všetky potrebné náležitosti.

38. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť odvolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

39. Súčasná judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ C. s. p.; neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil; neoznačí rozhodnutia odvolacieho súdu rozhodované rozdielne; nevymedzí právnu otázku, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá bola rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne, prípadne tú-ktorú právnu otázku v rozhodovacej praxi dovolací súd ešte neriešil; dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu; rozdielneho rozhodovania odvolacieho súdu; ako aj absencie vymedzenia právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia odvolacieho súdu týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; posudzovať či

dovolací súd rozhodoval rozdielne. V opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný, bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v C. s. p., ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p.

40. Preto za procesnej situácie, kedy dovolateľ v dovolaní na preukázanie svojho tvrdenia, z ktorého vyvodzuje nesprávne právne posúdenie, iba označí dotknuté písmeno ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/,b/,c/ C. s. p., ale neuvádza v dovolaní žiadne rozhodnutia dovolacieho súdu, od ktorých sa odklonil odvolací súd (písm. a/ uvedeného ustanovenia); nešpecifikuje žiadnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená (písm. b/ dotknutého ustanovenia); prípadne neuvádza rozhodnutia kedy dovolací súd rozhodoval rozdielne (písm. c/ uvedeného ustanovenia), dovolací súd konštatuje, že dovolateľ takto nevymedzil ním uvádzaný dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 431 až 435 C. s. p.

41. Podľa § 447 písm. f/ C. s. p. dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 C. s. p.

42. So zreteľom na vyššie uvedené nesplnenie požiadaviek na uvedenie dovolacích dôvodov spôsobom v súlade s C. s. p., možno uzavrieť, že podané dovolanie nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, pričom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 C. s. p. Preto dovolací súd podľa § 447 písm. c/, f/ C. s. p. dovolanie odmietol bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

43. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

44. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.